

**Міністерство освіти і науки України
Черкаський державний технологічний університет
Черкаське регіональне відділення Соціологічної асоціації України
Кафедра філософських і політичних наук ЧДТУ
Центр соціальних технологій ЧДТУ**

СОЦІАЛЬНІ ТА ГУМАНІТАРНІ ТЕХНОЛОГІЇ: ФІЛОСОФСЬКО-ОСВІТНІЙ АСПЕКТ

**МАТЕРІАЛИ
IX Всеукраїнської
науково-теоретичної конференції
23–24 березня 2023 року
м. Черкаси**

Черкаси

2023

Відповідальний редактор професор А. І. Бойко.

Упорядник О. І. Астапова-Вязьміна.

Соціальні та гуманітарні технології: філософсько-освітній аспект :
Матеріали ІХ міжнародної науково-теоретичної конференції (23-24 берез.
2023 р., м. Черкаси) [Електронний ресурс] / упоряд. О. І. Астапова-Вязьміна ;
відп. ред. проф. А. І. Бойко. М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол.
ун-т. – Черкаси : ЧДТУ, 2023. – 133 с.

У збірнику опубліковано матеріали ІХ науково-теоретичної конференції «Соціальні та гуманітарні технології: філософсько-освітній аспект». В центрі уваги авторів – проблемне поле соціальної та політичної філософії, антропологічні проблеми сучасної доби, аспекти формування гуманітарної безпеки в контексті війни. Зазначені питання розглядаються крізь призму гуманітарних та соціальних технологій, ефективне функціонування яких неможливе без трансформацій суспільного досвіду, аналізу сучасних цивілізаційних викликів, визначення ролі освіти і суспільних наук у процесі формування безпекових позицій людства. Сесійні публікації студентів і аспірантів, а також оприлюднені кращі конкурсні роботи – філософські есе свідчать про залучення здобувачів освіти до наукової діяльності та формування у молоді нового бачення окресленого кола проблем.

Матеріали конференції будуть корисними для здобувачів вищої освіти, а також стануть у нагоді науковцям, освітянам і широкому загалу в осмисленні актуальних викликів суспільства.

З М І С Т

ФІЛОСОФСЬКЕ ОСМИСЛЕННЯ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ПАРАДИГМ

Бойко А. Освіта для майбутнього	7
Богатирьов Д., Чорноморденко І. Наука сакральна і наука профанна: погляд інтегрального традиціоналізму	8
Рилова О. Основні причини розширення доступу до вищої освіти	11
Шакур Н. Трансформація освітніх практик в добу штучного інтелекту	13

ТРАНСФОРМАЦІЇ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ РЕАЛЬНОСТІ: ВИКЛИКИ, РИЗИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Балалаєва О. Інтегрування технологій віртуальної реальності у процесі масової комунікації	16
Боровик Т., Устиченко С. Формування Career Skills в умовах сучасних викликів	18
Добродум О., Мартинюк Е., Никитченко О. Трансформації сучасної соціокультурної реальності: військові виклики та ризики	20
Ustychenko S. Critical Thinking That Shapes Cultural Identity	23

ЛЮДИНА ІННОВАЦІЙНОЇ ДОБИ: НОВІ КОНЦЕПТИ ТА СУЧАСНІ РІШЕННЯ

Вакулик І. Мова як віддзеркалення реалей часу	25
Верещака В., Бойко І. Вплив інформації на досягнення успіху	25
Дмитренко М. Вплив корпоративної культури на формування особистості	27
Ivanova I. Active Learning as a Durable Skill in Demand for the Labor Market	30
Киселиця С. Єдність природничих і гуманітарних знань в особистісному становленні: філософсько-антропологічний підхід	32
Potapenko L. Combination of Subject and Language Studies in Integrated Learning Environment	36

СУСПІЛЬНІ НАУКИ ТА ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ: ПОШУКИ, ДОСЯГНЕННЯ, ПРОЕКТИ, ГІПОТЕЗИ

Бахмач А. Гендерні трансформації в сучасному українському суспільстві: перспективи та тенденції розвитку.....	38
Бугеря М. Пам'ять як предмет філософського осмислення: від витоків до актуальних викликів сьогодення	41
Мельник О., Чепурна Г. Практики згуртування на рівні громад в умовах війни: гендерний аспект	43
П'янзін С., Василенко М. Що собою являє сучасна конфліктологія?	45
Шевченко З. Структурний характер утвердження соціальної ідентичності за Альфредом Шюцом	47
Щерба Р. Екологічні проблеми сучасної цивілізації в умовах економічних досягнень	51

СУЧАСНА ПОЛІТИЧНА ФІЛОСОФІЯ

Брацун І. Політична філософія в системі філософського знання	53
Гудзенко О. Інноваційні підходи до формування критичного мислення через застосування соціальних технологій у сучасній політичній філософії.....	54
Красюк В., Щербина С. Олена Теліга як символ незламності в боротьбі за Україну	58
Куницький М. Постдемократії у сучасній політичній теорії.....	61

ГУМАНІТАРНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ

Астапова-Вязьміна О. Символіка державних прапорів в політичній комунікації	65
Валенчук П. Консолідуєча суспільна ідея в контексті політичного лідерства, інституцій та війни	66
Даценко В. Патріотизм як принцип реалізації політичної безпеки в гуманітарній сфері.....	70
Годзь Н. Питання урбаністики та ментальне здоров'я в сучасному та повоєнному просторі України	72
Єременко О. Демократичні права і свободи як самодостатня цінність	74

Колєватов О. Фінансування військових поселень в Україні в першій третині XIX ст.....	77
Лапа І. Аналіз гуманітарної ситуації в Україні з початку повномасштабної війни з РФ.....	80
Мелікова О. Сучасне розуміння держави в контексті особистості	82
Наглюков І. Сучасні пояснення поняття безпеки	86
Півненко В. Молодіжна політика як складова національної безпеки.....	89
Проценко М. Розуміння безпечного суспільства	91
Радиш О. Проблеми внутрішніх регіональних диспропорцій Словаччини та їх подолання у рамках регіональної політики ЄС	93
Радченко С. Особливості сучасного політичного простору.....	96
Синьогуб І. Гуманітарний фактор національної безпеки	97
Usov D. Recognition as the Way to Peaceful and Civilized Human Coexistence	99

СТУДЕНТСЬКА СЕСІЯ

Аксентьєва С. Стиль одягу як відображення світогляду людини	106
Галіч Є. Українська національна ідея в ідеологічній системі Державотворення.....	109
Курочка В. Первинний вибір диктатури.....	110
Мартинів О. Соціосинергетика та оптимізація волонтерства в умовах повномасштабного вторгнення.....	112
Наумук М. Вікно Овертона як спосіб зміни громадської думки	114
Олексійчук А. Мати або бути? Суспільство споживання як рушій занепаду людства	115
Орел М. Насильство над чоловіками в українському суспільстві: види, причини, методи протидії	118
Пхакадзе К. Освітній експеримент: вимушені нові реалії та «відкриті кордони»	119
Рожков Д. Війна та гра в системі культурології	121
Сітак М. Актуальність філософії серед молоді на початку XXI століття	124
Яремчук Є. До етичного питання лабораторного народження.....	125

ЕСЕЇ

Бабій А. «І настане час, коли один скаже: СЛАВА УКРАЇНІ! І мільйони відповідатимуть: ГЕРОЯМ СЛАВА!» (Степан Бандера).....	127
Дядченко В., Кушнір Н. «Видимість миру робить війну ще небезпечнішою» (Клавдіан)	129
Нікандрова В. «Мир – чеснота цивілізації, війна – її злочин».....	131
Кондратенко Я. «Подібно до того, як найбільшим фізичним злом є смерть, так найбільшим моральним злом є, звичайно, війна» (Вольтер)	132

Lyudmyla POTAPENKO,
PhD, Associate Professor,
Cherkasy State Business College,
(Cherkasy, Ukraine)

COMBINATION OF SUBJECT AND LANGUAGE STUDIES IN INTEGRATED LEARNING ENVIRONMENT

Content and Language Integrated Learning (CLIL) describes a pedagogic approach in which language and subject area content are learnt in combination. CLIL is a term describing both learning any subject (content) through the medium of a foreign language and learning a foreign language by studying a content-based subject. The integration of language and content teaching is perceived by the European Commission as “an excellent way of making progress in a foreign language” [1]. In terms of teaching methodology, the way in which one can integrate subject and language work is of central importance for every form of CLIL.

The best way to combine subject and language study is to integrate them into one learning environment. Teaching a subject in a foreign language is first of all subject teaching. It means that subject presents the contents with which a learner has to deal. CLIL requires students to speak and write, regarding concepts that are often beyond their linguistic range. Learners have to be able to listen to and understand teachers talking about subjects and to talk about subjects themselves. Students have to be equipped linguistically for these speech acts in order to be able to act independently. If lessons are held in a foreign language, the relevant linguistic skills in this foreign language must also be provided. These skills include the following: describing (identifying, defining and classifying the partial actions), explaining (using the partial actions to provide examples, to elaborate and to reduce), evaluating (using the partial actions to argue and to provide evidence) and drawing conclusions (concluding and explaining with the partial actions). Students should also have such basic thinking skills as defining, classifying, comparing, expressing cause and effect, time sequence and so on. Learners develop fluency in English by using English to communicate for a variety of purposes [2].

CLIL has numerous advantages. It is based on language acquisition rather than enforced learning. Students may be more motivated if the focus is on natural language and inherently interesting content that is relevant to their other studies, rather than the language itself (grammar, functions, structures). They are learning as they use the language, and using it as they learn, rather than learning now to use later or learning now to pass an exam. There is a focus on fluency. Students are expected to develop fluency in English by using it to communicate for a variety of purposes, and to become proficient in English after some years in a good bilingual program [3].

CLIL allows language to be used for real purpose and in context; it can be a very effective way of linking with other subjects. It often involves using real resources from the country whose language is being learnt and discussing other points of view and so can contribute to intercultural understanding [4]. It is often very motivating.

Keeping students motivated and interested are two important factors in any educational process.

Thus, with CLIL, learners gradually acquire greater control of the English language, enabling them to participate more fully in an increasingly complex academic and social environment. CLIL helps to introduce the wider cultural context, prepare for internationalization, access International Certification, improve overall and specific language competence, prepare for future studies or working life, develop multilingual interests and attitudes, diversify methods and forms of classroom teaching and learning, increase learner`s motivation.

References

1. Action Plan on Language Learning and Linguistic Diversity. URL: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/816e4028-6905-464a-a79e-e65317dc1e3f/language-en/format-HTML/source-search> (дата звернення: 14.03.2023).
2. Harrop E. Content and Language Integrated Learning (CLIL): Limitations and possibilities. URL: http://dspace.uah.es/dspace/bitstream/handle/10017/14641/Harrop_Content.pdf?sequence=1 (дата звернення: 14.03.2023).
3. Grabe W., Stoller F. Content-Based Instruction: Research Foundations. URL: http://www.carla.umn.edu/cobaltt/modules/principles/grabe_stoller1997/READING1/foundation.htm (дата звернення: 13.03.2023).
4. Ivanova I. V. Teaching cognitive aspects of professional culturological competence. *Матеріали XII міжнародної науково-практичної конференції «Суспільні науки в Україні та світі»*. Вінниця: ФОП Корзун ДЮ, 2017. 212 с. С. 20.